

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ • ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

Όνομα / Τμήμα:

Ημερομηνία: Σάββατο, 13 /9/ 2025

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Exclusus ab insidiatoribus Caligulae, recesserat in dietam, cui nomen est Hermaeum. Paulo post **rumore** caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum et inter vela praetenta foribus se abdidit. Discurrens miles pedes eius animadvertit; eum latentem adgnovit;

2. Brenno duce Galli, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus; is Gallos iam abeuntes secutus est: quibus interemptis aurum omne recepit. Quod illic appensum **civitati** nomen dedit:

3. Huic Arria funus ita paravit, ut ignoraretur a marito; quin immo cum illa cubiculum mariti intraverat, vivere filium simulabat, ac marito persaepe interroganti, quid ageret puer, respondebat: «Bene quievit, libenter cibum sumpsit». Deinde, cum lacrimae suae, diu cohibitae, vincerent prorumperentque, egrediebatur; tum **se** dolori dabat et paulo post siccis oculis redibat.

4. Cum P. Cornēlius Nasīca ad Ennium **poētam** venisset eique ab ostio quaerenti Ennium ancilla dixisset eum domi non esse, Nasica sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse. Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit. Paucis post diēbus cum Ennius ad Nasīcam venisset et eum a ianuā quaereret, exclamāvit Nasica se domi non esse, etsi domi erat.

5. Cato attulit quodam **die** in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere. Fiduciam, quae nimia vobis est, deponite.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας μόνο τις υπογραμμισμένες φράσεις ή περιόδους λόγου από τα παραπάνω αποσπάσματα.

- Βλ. βιβλίο Εν δυνάμει

B1. Σ Λ Λ Σ Λ

B2.. Να εντοπίσετε μία ετυμολογικά συγγενική λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής, στο κείμενο που επισημαίνεται στην κάθε περίπτωση.

- α.** ορυμαγδός (στο 1ο κείμενο) **rumore**
- β.** δουκάτο (στο 2ο κείμενο) **duce**
- γ.** στρατηγός (στο 3ο κείμενο) **ageret**
- δ.** εντόσθια (στο 4ο κείμενο) **intus**

ε. πολυκαρπία (στο 5ο κείμενο) decerptam

ΘΕΜΑ Γ' (Γραμματική ___ / 30)

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις λέξεις:

- *nomen* : αιτιατική πληθυντικού. **nomina**
- *caedis* : γενική πληθυντικού. **caedium**
- *eius* : γενική πληθυντικού στο θηλυκό γένος. **earum**
- *flumen* : ονομαστική πληθυντικού. **flumina**
- *dictator* : αιτιατική πληθυντικού. **dictatores**
- *Quod* : γενική ενικού του αρσενικού γένους. **cuius**
- *filium* : κλητική ενικού και γενική ενικού. **Filii/fili**
- *puer* : δοτική ενικού. **puero**
- *siccis* : αφαιρετική ενικού στον συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό. **Sicciore /siccissimo**
- *domi* : τους δύο τύπους του ενικού αριθμού που δηλώνουν κίνηση σε τόπο και προέλευση από τόπο. **Domum / domo**
- *illam* : τη γενική του πληθυντικού στο ουδέτερο γένος. **illorum**
- *diēbus* : αφαιρετική ενικού. **die**
- *quodam* : γενική πληθυντικού στο αρσενικό γένος. **quorundam**
- *recentem* : αφαιρετική ενικού. **recenti**
- *hostem* : γενική πληθυντικού. **hostium**

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται:

- *prorepsit* : απάρεμφο του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή. **prorepsisse**
- *animadvertit* : β πληθυντικό υποτακτικής Μέλλοντος. **Animadversuri sitis**
- *adgnovit* : αφαιρετική Σουπίνο. **adgnitu**
- *everterunt* : γ ενικό υποτακτικής Υπερσυντελικού της Ενεργητικής Περιφραστικής Συζυγίας. **eversurus fuisset**
- *acceperunt* : α πληθυντικό οριστικής Παρατατικού. **accipiebamus**
- *secutus est*: δοτική ενικού μετοχής Ενεστώτα. **sequenti**
- *ageret* : απάρεμφο Μέλλοντος στην ίδια φωνή. **acturum esse**
- *respondebat* : β πληθυντικό προστακτικής Ενεστώτα στην ίδια φωνή. **respondete**
- *egrediebatur*: αιτιατική πληθυντικού μετοχής Μέλλοντος στο θηλυκό γένος. **egressuras**
- *venisset* : γ ενικό υποτακτικής Παρατατικού στην άλλη φωνή. **veniretur**
- *dixisset* : β ενικό προστακτικής Ενεστώτα στην ίδια φωνή. **dic**
- *attulit* : απάρεμφο Μέλλοντος στην ίδια φωνή. **allaturum esse**
- *tutamini*: αιτιατική ενικού μετοχής Ενεστώτα. **tutantem**
- *deponite*: τον ίδιο τύπο στον Μέλλοντα. **deponitote**

ΘΕΜΑ Δ' (Συντακτικό ___ / 30)

Δ1. Brenno dux: Να αναλύσετε το μετοχικό σύνολο σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους.

- **Cum Brennus dux erat**
- **Cum Brennus dux esset**
- **Cum Brennus dux est**

Δ2. *Itaque cavete periculum, tutamini patriam* : Στη παραπάνω περίοδο να μετατρέψετε τις προταγές σε απαγόρευση με όλους τους δυνατούς τρόπους,

- **Nolite cavere /tutari**
- **Ne caveritis/ tutati sitis**

Δ3. «*Bene quievit, libenter cibum sumpsit*»: Να εξαρτήσετε τη παραπάνω περίοδο από τη φράση **Arria dixit** και να κάνετε τις απαραίτητες αλλαγές . (**Ως υποκείμενο των ρημάτων της περιόδου να ληφθεί το ουσιαστικό filius**).

- **Arria dixit filium bene quievisse , libenter cibum sumpsisse**

Δ4. *Exclusus* : Να αναλύσετε τη παραπάνω μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση χρησιμοποιώντας τον **ιστορικό/ διηγηματικό σύνδεσμο cum**.

- **Cum Claudius exclusus esset**

Δ5. *quibus interemptis* : Να αναλύσετε το παραπάνω μετοχικό σύνολο σε δευτερεύουσα πρόταση με όλους τους δυνατούς τρόπους.

- **Cum Camillus intreremerat eos**
- **Cum Camillus interemisset eos**
- **Postquam/ubi/simul/ut Camillus interemit eos**

Δ6. *Paulo post* : Να μετατρέψετε τη φράση σε **ισοδύναμη μορφή**

- **post paulum**

Δ7. *Huic Arria funus ita paravit* : Να μετατρέψετε τη σύνταξη της προτάσης σε Παθητική.

- **Funus paratum est huic ab Arria**

Δ8. *Cum P. Cornēlius Nasīca ad Ennium poētam venisset* : Να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση.

δευτερεύουσα χρονική επιρρηματική πρόταση, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το *sensit*. Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό σύνδεσμο *cum*, ο οποίος αναφέρεται σε διηγήσεις του παρελθόντος και υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια δημιουργώντας ανάμεσά τους μια σχέση αιτίου και αιτιατού. Εκφέρεται με υποτακτική, που κάνει φανερό τον ρόλο του υποκειμενικού στοιχείου. Συγκεκριμένα, με υποτακτική υπερσυντελικού (*venisset*). Εξαρτάται από το ρήμα *sensit* της κύριας πρότασης που είναι ιστορικού χρόνου και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Δ9. ex Carthagine : Να μετατρέψετε τη φράση έτσι ώστε να δηλώνεται η στάση σε τόπο και η κίνηση σε τόπο αντίστοιχα.

- **In Carthagine**
- **In/ad Carthaginem**

Δ10. exterritus : Να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα επιρρηματική πρόταση που να δηλώνει αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας.

- **Cum exterritus esset**

Δ10. Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους **σημειωμένους** με έντονα γράμματα όρους του κάθε κειμένου: **rumore** (1^ο), **civitati** (2^ο), **se** (3^ο), **poëtam** (4^ο), **die** (5^ο)

- **Βλ. βιβλίο Εν δυνάμει**

Επιμέλεια Θεμάτων: Κώστας Μαγαλιός, Ολυμπία Βονόρτα

Studiosae studiosique, bonan fortunam,
cum plurimo amore!

Et mementote! Sapientia virtus est!!!